

Η θέση των γυναικών στην Εκκλησία (Κυριακή των Μυροφόρων, Ματ 15:43 - 16:8)

[/ Πεμπτουσία](#)

Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της Κυριακής των Μυροφόρων περιγράφει δύο επεισόδια, που, αν και συνδέονται στενά μεταξύ τους -καθώς το ένα αποτελεί συνέχεια και συνέπεια του άλλου- ανήκουν σε δύο εντελώς διαφορετικούς κόσμους. Το πρώτο επεισόδιο αναφέρεται στην τελευταία πράξη του δράματος της επίγειας ζωής του Ιησού, στην ταφή του, και σηματοδοτεί ταυτόχρονα το τέλος μιας εποχής, του παλιού κόσμου που σε λίγο θα αντικατασταθεί από μια άλλη εντελώς καινούργια πραγματικότητα. Το δεύτερο επεισόδιο αναφέρεται στην εμπειρία που έζησαν οι γυναίκες, οι οποίες, πηγαίνοντας στο μνήμα για να προσφέρουν τις τελευταίες τιμές στον νεκρό Ιησού, πληροφορήθηκαν την ανάστασή του. Το επεισόδιο αυτό σηματοδοτεί την αρχή της νέας εποχής, την έναρξη του καινούργιου κόσμου, της Βασιλείας του Θεού, που σημαίνει ταυτόχρονα και το τέλος της κυριαρχίας του θανάτου.

Τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν σ' αυτά τα δύο επεισόδια φέρουν όλα τα χαρακτηριστικά των κόσμων στους οποίους ανήκουν. Όλοι οι πρωταγωνιστές του πρώτου επεισοδίου είναι άνδρες που κατέχουν κάποια σημαντική θέση. Ο Νικόδημος, μέλος της λεγόμενης "υψηλής" ιουδαϊκής κοινωνίας, ευπόληπτος πολίτης, είχε εντυπωσιαστεί από το κήρυγμα του Ιησού, αλλά, φοβούμενος να

διακινδυνεύσει την κοινωνική του θέση, παραμένει κρυφός μαθητής του, χωρίς να εκτίθεται. Τώρα που ο δάσκαλος είναι νεκρός, τώρα που όλα τέλειωσαν και οι κρυφές ελπίδες διαψεύστηκαν, σπρωγμένος ποιος ξέρει από ποια συναισθήματα, παίρνει μια ηρωική απόφαση. Αποφασίζει να βγει από την αφάνεια και να τολμήσει να κάνει αυτό που φοβόταν σ' όλη του τη ζωή· να προσφέρει, έστω και την τελευταία, τιμή στον δάσκαλό του, θάβοντάς τον αξιοπρεπώς. Ο Πιλάτος, Ρωμαίος διοικητής της Ιουδαίας, αφού ξεμπέρδεψε εύκολα με τη δίκη του Ιησού που παρά λίγο να τον μπλέξει σε πολιτικές περιπέτειες, αδιαφορεί τώρα πλήρως για την τύχη του θύματός του· μόλις βεβαιώθηκε ότι πέθανε, δίνει τη συγκατάθεση για την ταφή. Σιωπηρά πρωταγωνιστούν στο ίδιο επεισόδιο και οι μαθητές του Χριστού. Αυτοί που επί τρία χρόνια ήταν καθημερινά παρόντες σ' όλες τις στιγμές της δράσης του Ιησού, άκουγαν τα κηρύγματά του, έβλεπαν τα θαύματά του, ζούσαν μαζί του και ήταν, μάλιστα, προειδοποιημένοι για όλα όσα επρόκειτο να συμβούν, τώρα λάμπουν δια της απουσίας τους. Ο Ιούδας τον πρόδωσε, ο Πέτρος τον αρνήθηκε, οι άλλοι φρόντισαν να κρυφτούν έγκαιρα. Μόνον ο Ιωάννης, εκμεταλλευόμενος τις γνωριμίες του, τόλμησε να πλησιάσει τον σταυρό, αλλά τώρα, θεωρώντας ίσως ότι έχει εκτεθεί αρκετά, βρίσκεται κι αυτός κρυμμένος μαζί με τους άλλους στο πατάρι κάποιου σπιτιού.

Στο δεύτερο επεισόδιο πρωταγωνιστούν τρεις γυναίκες και ένας άγγελος· πρόσωπα με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά από εκείνα του πρώτου. Ο άγγελος δεν ανήκει στον κόσμο τούτο και οι γυναίκες, λόγω του φύλου τους και της κοινωνικής τους κατάστασης, ανήκουν στο περιθώριο της κοινωνίας της εποχής τους. Αντίθετα από τον Νικόδημο, που σ' όλη τη ζωή του ήταν λογικός και μετρημένος, σ' αυτές κυριαρχεί το συναίσθημα, το πάθος να βρεθούν κοντά στον Ιησού. Η λογική και ο υπολογισμός, μόνον κατ' εξαίρεση περνάει απ' το μυαλό τους: *Ποιος θα κυλήσει για μας την πέτρα από την είσοδο του μνήματος;*

Αντίθετα από τον Νικόδημο, που σ' όλη του τη ζωή φοβόταν για την κοινωνική του θέση, αυτές, ζώντας έτσι κι αλλιώς στο περιθώριο της κοινωνίας, δεν νοιάζονται για το τι θα πει ο κόσμος, τρομάζουν όμως μπρος στο μέγεθος της αποστολής που τους ανατίθεται και χρειάζεται να παρέμβει ο άγγελος για να τις ενθαρρύνει: *Μην τρομάζετε ... Πηγαίνετε τώρα και πείτε στους μαθητές του και στον Πέτρο: "Πηγαίνει πριν από σας στην Γαλιλαία και σας περιμένει"*.

Σ' αυτήν την προτροπή του αγγέλου οι ρόλοι ανατρέπονται: Οι μαθητές, που λογικά θα έπρεπε να είναι οι πρώτοι που θα μάθαιναν την ανάσταση του Ιησού και θα την διακήρυσσαν παντού, απουσιάζουν· αυτοί, που επί τρία χρόνια προετοιμάζονταν καθημερινά για αυτόν τον ρόλο, αποδείχτηκαν στην κρίσιμη στιγμή κατώτεροι της αποστολής τους· έτσι, αυτές που αναλαμβάνουν τον πρώτο

ρόλο της χριστιανικής ιεραποστολής είναι τρεις γυναίκες. Η λογική κρατάει τους μαθητές κρυμμένους στο πατάρι, το πάθος οδηγεί τις γυναίκες στον τάφο του Ιησού και τις κάνει μάρτυρες της πιο συγκλονιστικής εμπειρίας που έζησε ποτέ άνθρωπος. Όμως ο Θεός γνωρίζει πώς σκέφτονται οι άνθρωποι. Ο άγγελος όχι μόνο δεν απορρίπτει τη λογική, αλλά αντίθετα, καλεί τις γυναίκες να εξετάσουν με ακρίβεια τον τάφο, ώστε να μην υπάρξει η παραμικρή αμφιβολία για την ανάσταση του Ιησού.

Παρατηρώντας τα χαρακτηριστικά των πρωταγωνιστών των δύο επεισοδίων, μπορούν να προκύψουν ενδιαφέροντα συμπεράσματα για τα χαρακτηριστικά των κόσμων στους οποίους ανήκουν. Στον παλιό κόσμο κυριαρχεί ο θάνατος, ο φόβος, ο μίζερος υπολογισμός. Η κοινωνία είναι λογικοκρατικά δομημένη με αυστηρή ιεραρχία, στην οποία ο καθένας έχει το ρόλο του. Μόνον κάποιες παράτολμες ενέργειες διαφοροποιούν κάπου κάπου το σκηνικό. Ο Θεός υπάρχει, όλοι πιστεύουν σ' αυτόν, αλλά ζει στον κόσμο του και οι άνθρωποι ζουν στον δικό τους, λειτουργούν με τα δικά τους μέτρα, οργανώνονται με τον δικό τους τρόπο, ακολουθούν τις δικές τους προτεραιότητες. Στον καινούργιο κόσμο όλα είναι αλλιώς. Εδώ κυριαρχεί η ανάσταση, το συναίσθημα, η παρόρμηση. Οι κοινωνικές δομές ανατρέπονται, οι ρόλοι αλλάζουν, οι ανισότητες εξαφανίζονται. Οι γυναίκες περνούν από το περιθώριο στο προσκήνιο και αναλαμβάνουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Η απόσταση ανάμεσα στον Θεό και στον άνθρωπο εκμηδενίζεται.

Η ανάσταση του Χριστού έχει ανατρέψει όλα τα δεδομένα, έχει φέρει μια εντελώς νέα κατάσταση πραγμάτων, που υπόσχεται έναν κόσμο δίκαιο, ευτυχισμένο, χωρίς φόβους, χωρίς ανισότητες και διακρίσεις. Το πρώτο μεγάλο βήμα προς τον νέο αυτόν κόσμο, προς αυτό που χαρακτηρίζεται ως "Βασιλεία του Θεού", έγινε με την ανάσταση του Χριστού. Όμως μένουν αρκετά βήματα ακόμη, και μάλιστα δύσκολα βήματα, καθώς ο παλιός κόσμος δεν παραδίδεται εύκολα, αλλά ανθίσταται σθεναρά. Η χωρίς διακρίσεις και ανισότητες κοινωνία, όπου όλοι θα νιώθουν και θα είναι αδέρφια, δεν επιτεύχθηκε ακόμη. Η ισοτιμία ανδρών και γυναικών, που ο Χριστός με το παράδειγμά του έκανε πράξη και οι απόστολοι διακήρυξαν, όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε, αλλά οι γυναίκες, παρά τους αγώνες τους και τις κατακτήσεις τους, παραμένουν και σήμερα ουσιαστικά δέσμιες μιας κατάστασης ανισότητας που δημιούργησε ο παλιός κόσμος, και η οποία ανισότητα εκδηλώνεται καθημερινά σε προσωπικό και σε κοινωνικό επίπεδο. Αρκεί μια ματιά σε καθημερινές καταστάσεις, από το πώς μοιράζονται οι ευθύνες, οι ρόλοι και οι δουλειές μέσα στο σπίτι, μέχρι το πώς αντιμετωπίζονται οι γυναίκες ως αντικείμενα ερωτισμού στην τηλεόραση, στις διαφημίσεις, στη δουλειά, κλπ, για να διαπιστωθεί ότι η άδικη συμπεριφορά προς τις γυναίκες φτάνει συχνά τα όρια

της πραγματικής καταπίεσης.

Οι χριστιανοί, λοιπόν, περισσότερο από οποιουσδήποτε άλλους, έχουν υποχρέωση να αγωνιστούν για την ανατροπή της κατάστασης αυτής. Από την άποψη αυτή η διακήρυξη της Διορθόδοξης Διάσκεψης που πραγματοποιήθηκε το 1987 στη Σόφια διατηρεί ακόμη την επικαιρότητά της:

«Ο κόσμος μας έχει μια μακρά ιστορία, κατά την οποία τόσο στις προσωπικές τοποθετήσεις όσο και στη θεσμική ζωή οι γυναίκες έτυχαν άδικης μεταχείρισης και η ουσιαστική ιδιότητά τους ως εικόνας και ομοίωσης Θεού δεν έγινε πλήρως σεβαστή. Μια τέτοια αμαρτωλή διάκριση δεν είναι παραδεκτή από ορθόδοξη χριστιανική σκοπιά (Α΄ Κο 11:11). Στον αναδημιουργημένο από τον Χριστό κόσμο, άνδρας και γυναίκα είναι ισότιμοι (Γαλ 3:28)...»

Και το κείμενο καταλήγει:

«Ιδιαίτερα οι ορθόδοξοι άνδρες πρέπει να αναγνωρίσουν ότι ως πλήρη μέλη της Εκκλησίας οι γυναίκες μετέχουν στη μεσιτευτική αποστολή της Εκκλησίας να προσεύχονται ενώπιον του Κυρίου για λογαριασμό όλης της δημιουργίας. Πιο συγκεκριμένα, οφείλουμε να βρούμε τρόπους, ώστε τα σημαντικά τάλαντα των γυναικών στην Εκκλησία να τεθούν όσο το δυνατόν πλήρως στην υπηρεσία του Κυρίου για την οικοδόμηση της Βασιλείας του...»

Το παραπάνω κείμενο έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς βάζει όλους, άνδρες και γυναίκες, μπροστά στις ευθύνες τους. Δεν θα πρέπει οι άνδρες να ξεχνάνε ότι το πρότυπο της ανθρώπινης ακεραιότητας, στο οποίο αποβλέπουν όλοι, είναι μια γυναίκα, αφού χάρη σ' αυτήν τη γυναίκα ήρθε ο Θεός στον κόσμο. Και δεν θα πρέπει οι γυναίκες να ξεχνάνε πως το ότι αναστήθηκε ο Χριστός το έμαθε ο κόσμος από τρεις γυναίκες, γεγονός που τις επιφορτίζει με ένα πρόσθετο καθήκον, να επανακτήσουν τη θέση στην οποία ο ίδιος ο Θεός τις τοποθέτησε την ημέρα της ανάστασης, ως μάρτυρες της αναστάσεως, σημάδια της αρχής του καινούργιου κόσμου του Θεού. Όταν κάθε μορφής διάκριση καταργηθεί, τότε όλοι θα βεβαιωθούν ότι ο Χριστός πραγματικά αναστήθηκε, τότε θα έχει γίνει άλλο ένα μεγάλο βήμα προς τη Βασιλεία του Θεού.